

Załącznik do Uchwały Nr XVIII/102/2020

Rady Gminy Brąszewice

z dnia 30 czerwca 2020 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
oraz OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE BRĄSZEWICE na lata 2020 - 2022

I Wstęp

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu każdego człowieka, w której kształtuje się jego osobowość, system wartości, poglądy. Rodzice czy opiekunowie powinni być wzorem do naśladowania dla dzieci. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie ważną rolę odgrywają wzajemne relacje między rodzicami a dziećmi, które oparte są na miłości i zrozumieniu. Kiedy następuje dezorganizacja, rodzina nie jest w stanie wypełniać swoich podstawowych funkcji i zadań, role w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania jej poszczególnych członków stają się niezgodne z przyjętymi normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Choć przemoc i agresja, jako forma zachowań społecznych istniała od zarania dziejów we wszystkich kulturach i religiach to właśnie dziś obserwujemy zjawisko swoistego rozkwitu, eskalacji przemocy a jednocześnie wzrostu jej zainteresowania. Wśród wielu zjawisk zaobserwować można, jak przemoc staje się towarem sprzedawanym w licznych programach telewizyjnych. Ma swoich odbiorców niemal wśród wszystkich grup wiekowych poprzez filmy czy gry komputerowe. Z badań dotyczących rodziny, a także z obserwacji życia społecznego wiadomo, że ludzie bardzo niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny, co sprawia trudność w określeniu skali tego zjawiska. Ustawa z dnia 29 listopada 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszając prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty zdrowia lub życia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność powodując szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma

ona charakter długotrwały i cykliczny.

Wyróżniamy następujące rodzaje przemocy:

- 1) przemoc fizyczna - celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie ciała, pogorszenie jej stanu zdrowia lub pozbawienie życia;
- 2) przemoc psychiczna - to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu;
- 3) przemoc seksualna - to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności;
- 4) przemoc ekonomiczna - celem jest finansowe uzależnienie ofiary od sprawcy przemocy;
- 5) zaniedbanie - to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego.

Przemoc w rodzinie prowadzi do tragicznych następstw. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie postrzegania samego siebie. Zjawisko przemocy wymaga podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Brąszewice ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2020 - 2022. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Niniejszy Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- Kodeks karny;
- Kodeks postępowania karnego;
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

II Analiza Problemów Społecznych na terenie Gminy Brąszewice

W celu właściwego zaplanowania działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych na terenie Gminy Brąszewice z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinach.

Tabela 1. Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego.

Instytucja wszczynająca procedurę	2017	2018	2019
Policja	6	4	8
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	1	0	0
Oświata	0	0	0
Służba zdrowia	0	0	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Razem	7	4	8

Powyższa tabela obrazuje ilość sporządzonych formularzy „Niebieska Karta” w rodzinach z terenu gminy w latach 2017 – 2019. Powyższe dane wskazują, iż wzrasta liczba Niebieskich Kart. Wnioskować należy, że problem przemocy w rodzinie narasta ale jest coraz częściej ujawniany i osoby pokrzywdzone decydują się na podjęcie działań zmierzających do jego zakończenia. Mają na to wpływ kampanie społeczne, akcje medialne, informacje prasowe i telewizyjne. Do wszczęcia procedury zobligowani są przedstawiciele: policji, pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia i komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Z powyższych danych wynika, iż w gminie Brąszewice procedurę „Niebieskie Karty” wszczyna głównie Policja oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Tabela 2. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego/grup roboczych.

ROK	2017	2018	2019
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
Liczba posiedzeń grup roboczych	27	18	33

Na dzień 31.12.2019 r. na terenie Gminy Brąszewice zamieszkiwało 4 510 mieszkańców, wśród których większość stanowili mężczyźni tj. 50,57%. Dzieci i młodzież poniżej 18 roku życia stanowiły 22,08% mieszkańców gminy.

Tabela 3. Stan ludności w gminie Brąszewice.

Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
4510	2229	2281	996	2780	734

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Brąszewicach wynika, iż w 2019 roku z pomocy społecznej skorzystały ogółem 93 rodziny, w tym przypadku 1 rodzina, gdzie powodem udzielenia pomocy była przemoc domowa. Ofiarami przemocy są najczęściej kobiety i dzieci, natomiast sprawcami byli mężczyźni w większości posiadający problem alkoholowy.

III Cele Programu

Cel główny: Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Brąszewice;
2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;
3. Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele będą realizowane przez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie gminy Brąszewice,
- 3) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) udzielanie stosownej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

IV Założenia Programu.

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2) promowania modelu rodziny wolnego od przemocy,
- 3) edukacja w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) działania interpersonalne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

V Zasoby lokalne Gminy w zakresie realizacji Programu:

1. Zasoby ludzkie - specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne - instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą m.in.:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brąszewicach;
- Komisariat Policji w Błaszczkach;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brąszewicach;
- placówki służby zdrowia;
- placówki oświatowe;
- organizacje pozarządowe;
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Sieradzu;
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Sieradzu;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu;
- Sąd Rejonowy w Sieradzu;
- Prokuratura Rejonowa w Sieradzu;
- Punkt konsultacyjny w Brąszewicach;
- parafie.

VI Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminy;
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych;
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią;
- chęć współpracy specjalistów;
- silne więzi rodzinne;
- chęć zmiany wyjścia z kryzysu.

VII Zagrożenia w realizacji zadań:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie;
- bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych;¹
- ubóstwo;
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach;
- brak infrastruktury socjalnej w gminie;
- zbyt mała współpraca interdyscyplinarna;
- brak motywacji ekonomicznej dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

VIII Realizacja celów Programu.

Cel 1.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Brąszewice.

Zadania na lata 2020-2022	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
Praca w ramach zespołu interdyscyplinarnego	Określenie w drodze uchwały trybu powołania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego	Wójt Gminy, Rada Gminy	Liczba uchwał

	oraz warunków jego funkcjonowania (wprowadzanie zmian w tym zakresie)		
	Powołanie zespołu interdyscyplinarnego na kolejne lata (wprowadzanie zmian w tym zakresie)	Wójt Gminy	Liczba posiedzeń
Podmioty realizujące działania	Współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych: pracownicy socjalni, przedstawiciele oświaty, przedstawiciele policji, kuratorzy sądowi, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przedstawiciele ochrony zdrowia , inni w zależności od potrzeb	Wójt Gminy	Liczba przedstawicieli podmiotów, Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego
Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy	Obalanie mitów na temat przemocy, szkolenie na temat przemocy, prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie oglądania przemocy w telewizji i gier komputerowych, wspieranie różnych form wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne, dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków, organizowanie	Placówki oświatowe terenu gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, inne w zależności od potrzeb.	Liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów edukacyjnych na temat przemocy i jej skutków, Liczba i rodzaj realizowanych programów (konkursów).

	konkursów w zakresie zapobiegania przemocy.		
--	---	--	--

Cel 2.

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zadania na lata 2020-2022	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
Współpraca podmiotów wskazanych w programie na rzecz skuteczności działań wobec osób stosujących przemoc	1. Izolowanie sprawcy od ofiar przemocy. 2. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych. 3. Informowanie sprawców o konsekwencjach prawnych za stosowanie przemocy w rodzinie. 4. Kierowanie wniosków do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu. .	Zespół Interdyscyplinarny, Policja, GOPS, Sąd, Prokuratura, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Liczba osób z którymi przeprowadzono rozmowy motywujące do podjęcia udziału w programach lub leczenia odwykowego, monitoring udziału osób w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych, liczba osób biorąca udział w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych, liczba osób, które ukończyły programy korekcyjno-edukacyjne i odwykowe.

Cel 3.**Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie**

Zadania na lata 2020-2022	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
Wsparcie socjalne i informacyjne	Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, psychologicznej i schronienia rodzinom dotkniętym przemocą. Udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych. Udzielanie informacji sprawcom przemocy nadużywającym alkoholu na temat działających placówek wsparcia oraz rozmowy motywujące do udziału w spotkaniach.	GOPS, Policja, Przedstawiciele ochrony zdrowia, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny.	Liczba osób korzystających ze wsparcia, Liczba posiedzeń Zespołu i grup roboczych, Liczba podmiotów zaangażowanych w realizację zadań, Liczba osób , którym udzielono porad.
Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy	Podjęmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. Udzielanie interwencyjnego schronienia dorosłym ofiarom przemocy. Przekazywanie informacji o podejmowanych	Policja, GOPS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Przedstawiciele oświaty, Przedstawiciela służby	Liczba „Niebieskich Kart”, Liczba osób, którym udzielono schronienia.

	działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.	zdrowia, PCPR, Ośrodek Interwencji Kryzysowej.	
Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia	Izolacja sprawców od ofiar, Ścisła współpraca z podmiotami zapewniającymi schronienie osobom doświadczającym przemoc.	GOPS, Policja, Zespół Interdyscyplinarny.	Liczba osób izolowanych

IX Finansowanie Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2022 finansowany będzie ze środków własnych gminy. Może być również finansowany z dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

X Monitoring, Ewaluacja i Sprawozdawczość Programu

Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring i ewaluację programu będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brąszewicach we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym. Monitoring umożliwi analizę w realizacji podejmowanych działań oraz pozwoli na ocenę skuteczności podejmowanych działań. Niniejsze informacje umożliwią szersze rozeznanie potrzeb, jednocześnie wskazując kierunek na rozwijanie programów w przyszłości. Monitoring odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość jego realizatorów. Sprawozdania z realizacji programu podmioty składają do 31 stycznia następnego roku. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brąszewicach do dnia 31 marca następnego roku przedkłada Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji programu.

